

Читання

Розділ 3. Із Джерел народної мудрості

Сьогодні
07.11.2023

Урок
№32

Всім.rptx
Нова українська школа

Народна легенда. «Походження назви Переяслав» (легенда)

Всім.rptx
Мова українська

Сьогодні

Дата: 09.11.2023

Клас: 3-А

Урок: літературне читання

Вчитель: Юшко А.А.

Тема. Народна легенда. «Походження назви Переяслав»
(легенда)

Мета: ознайомити учнів з із жанровими особливостями легенди; навчати аналізувати прочитані твори; аналізувати дії головних героїв; формувати вміння правильно виразно читати; розвивати уяву, фантазію учнів; виховувати повагу і любов до усної народної творчості.

Сьогодні
07.11.2023

Емоційне налаштування.

Доброго ранку, сонце і вітер!
Доброго ранку, ліси і поля!
Доброго ранку, плането Земля!
А всім присутнім
Зичимо здоров'я і добра!
А тепер до роботи
Братисьь пора!

Сьогодні
07.11.2023

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

**«Як запросимо
тишу в клас»**
- Прикладіть
вказівний палець
до губ и скажіть:
«Тш-ш-ш...».

Сьогодні
07.11.2023

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Понюхайте квітку»

- ❖ Уявіть, що перед вами запашна квітка. Видихніть і зробіть глибокий вдих - неначе ви нюхаєте запашну квітку на лузі.

Сьогодні
07.11.2023

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

**«Тепло
долоньок»**
- Потріть свої
долоньки і відчуй
тепло. Подаруй
усмішку та тепло
своїх долоньок
одне одному.

Сьогодні
07.11.2023

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Задми свічки»

- Уявіть, що перед вами – іменинний торт.
На ньому багато маленьких свічок. Зробіть
глибокий вдих і намагайтеся задуги якомога
більше свічок.

Сьогодні
07.11.2023

Читацька розминка. Робота над чистомовкою.

Ко-ко-ко, ко-ко-ко —
Вип'єм тепле молоко.
Ок-ок-ок, ок-ок-ок —
На піску малий жучок.

Сьогодні
07.11.2023

Читацька розминка. Прочитай швидко і правильно скоромовки.

Чорногузик через річку
У червоних черевичках

Чимчикує чимдуж в брід -
Чапля кличе на обід.

Сьогодні
07.11.2023

Повідомлення теми уроку.

З давніх-давен дійшли до нас складені народом твори, у яких відображалось його життя, ставлення до природи, праці, людей. Сьогодні ми познайомимось з ще одним жанром усної народної творчості – легендою.

Легенда - жанр фольклору і літератури, оповідь міфологічного чи історико-героїчного змісту. В легенді реальні події змішані з вигаданими.

Хорвати - народ, який здавна
жив і живе в Європі.

Трубіж – річка на Київщині.

Муж – тут: сильний воїн.

Стани - тут: війська.
Глашатай – той, хто голосно
оповіщав волю князя.
Великими мужами зробив – тут:
добре їх відзначив, нагородив
чимось.

Досліджуємо текст. Щоденні 5. Слухання. «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

<https://www.youtube.com/watch?v=DH-qcchXgVA>

ПОХОДЖЕННЯ НАЗВИ ПЕРЕЯСЛАВ

Легенда

Пішов Володимир на хорватів*. Коли ж він повернувся з війни хорватської, печеніги прийшли тим боком Дніпра від Сули. Володимир пішов навпроти них і зустрів їх на Трубежі* коло броду, де тепер Переяслав. І став Володимир на

тій, і не наважувались ні він на ту сторону, ні вони на цю сторону.

І під'їхав князь печенізький до ріки, і покликав Володимира, і сказав йому:

— Випусти ти свого мужа*, а я свого, хай поборються. І якщо твій муж ударить об землю моїм, то не воюємо три роки; а якщо ж наш муж ударить, то воюємо три роки.

Досліджуємо текст. Щоденні 5. Слухання. «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

І розійшлися в різні сторони.

Володимир же, вернувшись у стан* свій, послав по табору глашатая* зі словами:

— Чи нема такого мужа, який би взявся боротися з печеніжином?

Не знайшлося ніде.

На ранок приїхали печеніги і свого мужа привели, а в наших не було. І почав

тужити Володимир, звертаючись до всіх воїнів, і прийшов один старий муж до князя і сказав йому:

— Княже! Є в мене один менший син дома, бо з чотирма я вийшов, а він дома залишився. У нього з дитинства не було такого, щоб хтось ударив ним. Одного ж разу, як я сварив його, а він м'яв шкуру, то розгнівався на мене і роздер шкуру

руками.

Князь же, це почувши, зрадів і послав за ним, і привели його до князя, і князь розповів йому все. Він же сказав:

— Княже, не знаю, чи здолаю його, спробуй-но мене: чи нема бика великого і сильного?

І знайшли бика великого й сильного, і

Сьогодні
07.11.2023

Досліджуємо текст. Щоденні 5. Слухання. «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

велів він роздражнювати бика; поклав на нього залізо гаряче і пустив бика. І побіг бик мимо нього, і схопив він бика рукою за бік, і вирвав стільки шкури з м'ясом, скільки його рука захопила. І сказав йому Володимир:
— Можеш з ним боротися!

* * *

Досліджуємо текст. Щоденні 5. Слухання. «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

А на завтра прийшли печеніги, стали кликати:

— Чи є муж? Наш уже готовий!

Володимир же наказав тієї ночі воїнам одягти зброю, і зійшлися обидва стани. Випустили печеніги свого мужа: був-бо він дуже превеликий і страшний. І виступив муж Володимира. Поглянув на нього печеніжин і засміявся, бо був він

Досліджуємо текст. Щоденні 5. Слухання. «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

середнього зросту. І розмірявши відстань між обома військами, пустили їх один до одного. Схопилися вони і стали міцно держати один одного, і здавив наш печеніжина руками до смерті, і вдарив ним об землю. І вигукнули руси, а печеніги побігли, і Русь погнала за ними, рубаючи їх, і прогнала їх.

Досліджуємо текст. Щоденні 5. Слухання. «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання тексту вчителем.

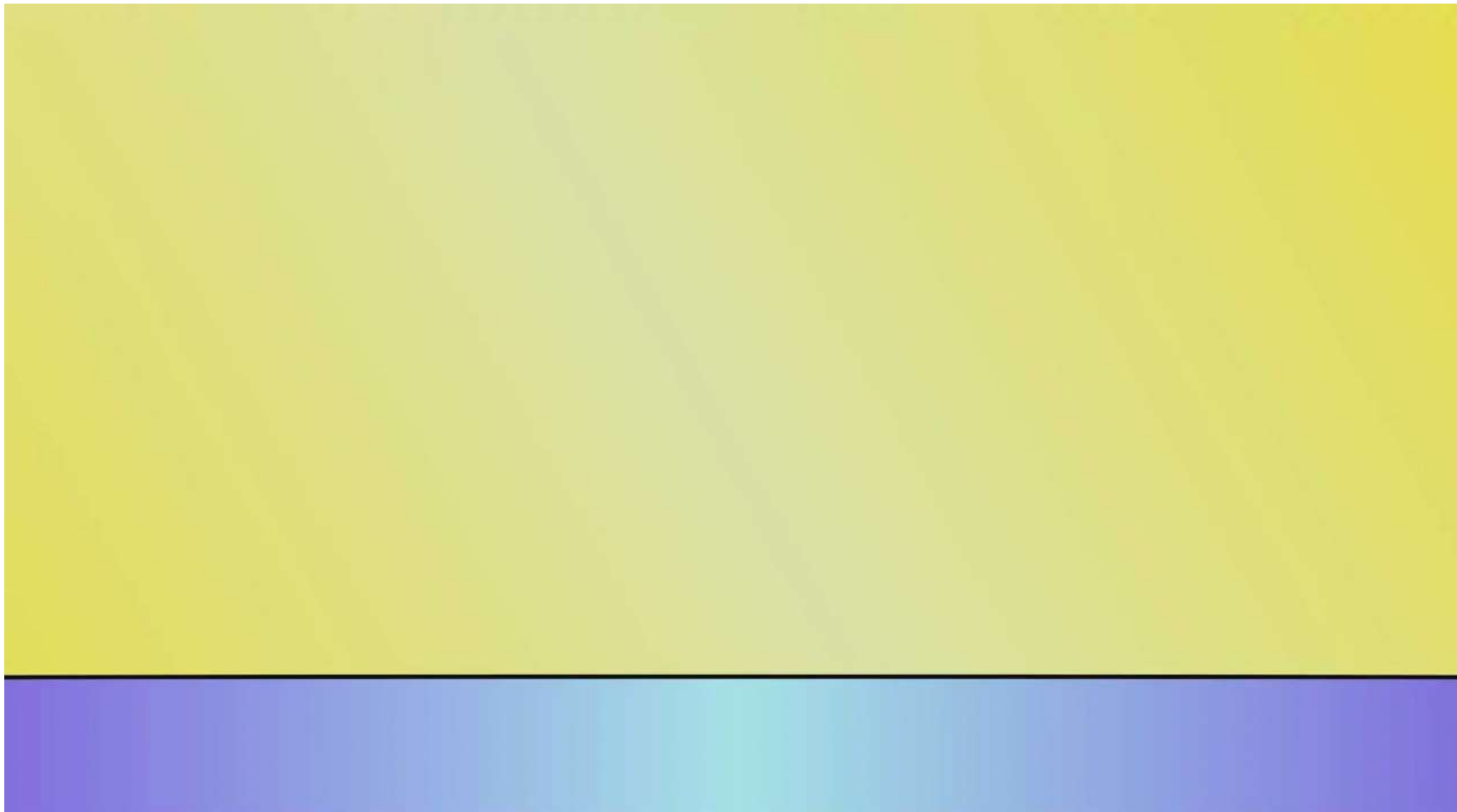
* * *

Володимир же на radoщах заклав
город на броду, тому і назвав його
Переяслав, бо ж перейняв славу юнак той.
Володимир великими мужами зробив* і
його, і батька його. І повернувся
Володимир у Київ з перемогою та славою
великою.

Сьогодні
07.11.2023

Фізкультхвилинка.

<https://www.youtube.com/watch?v=CqOr8xqBiK4>

Сьогодні
07.11.2023

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

хорва́тів
пече́ніги
глаша́тая
роздражнюва́ти
превели́кий
пече́ніжина
хорватсько́ї

пече́нізький
пече́ніжином
розгні́вався
розде́р
здола́ю
зійшли́ся
розмі́рявши

- Хто напав на Русь?
- Хто був правителем в той час?
- Як запропонували воювати печеніги? Чому вони це зробили?
- Де знайшли воїна русичі?
- Що допомогло хлопцеві перемогти?
- Як віддячили хлопцю за перемогу?
- Що зараз знаходиться на місці тієї славної битви?

Сьогодні
07.11.2023

Читання твору учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами
вибіркового читання.

- ❖ Розкажіть, чому це названо легенду.
- ❖ Знайдіть зовнішність печери.
- ❖ Як називається герой? Де він жив?
- ❖ Придумай свою частину легенди.

❖ Підготуйтеся стисло переказати легенду за складеним планом.

ПОХОДЖЕННЯ НАЗВИ ПЕРЕЯСЛАВ

План

1. Володимир і князь печенізький домовилися про двобій.
2. Пошуки мужа, який би вийшов боротися з печенігом.
3. Бій та перемога парубка.
4. Володимир заклав город на честь слави, яку перейняв юнак.

Віртуальна екскурсія “Переяслав – маленьке місто з великою історією”

<https://www.youtube.com/watch?v=IUo2sdHFqjs>

Чи знаєш ти, що місто
Переяслав на Київщині
називають «містом музеїв»? Їх
тут близько 30! За допомогою
інтернету, енциклопедій і
розповідей дорослих дізнайся
про них більше.

П

позиція

О

обґрунтування

П

приклад

С

судження

- Я вважаю, що ...
- Тому що ...

- Я можу довести це на прикладі ...
- Зважаючи на це, я роблю висновок про те, що ...

Сьогодні
07.11.2023

Пояснення домашнього завдання.

**Підручник с.53-55.
Прочитай легенду. Та
підготуйся стисло
переказати її за складеним
планом. Аудіо, відеозвіт
переказу надсилай на
освітню платформу Нитан.
Творчих успіхів!**

Сьогодні
07.11.2023

Рефлексія. Оберіть відповідну цеглинку лего.

A green 1x4 LEGO brick with eight studs on top.

*На уроці мені
дуже сподобалось.*

A yellow 1x4 LEGO brick with eight studs on top.

*На уроці мені
сподобалось.*

A red 1x4 LEGO brick with eight studs on top.

*На уроці мені
не сподобалось.*